

Abstrakt

Právo na nezávislý a nestranný soud je základním prvkem spravedlivého procesu a je proto nutné na něj i dnes klást značný důraz. Požadavek nezávislého a nestranného soudu je jedním ze základních kamenů demokratické a moderní společnosti, která ctí zásady právního státu. Jeho efektivní naplňování podporuje víru společnosti v soudy, soudní systém a ve spravedlnost jako takovou. Nezávislý a nestranný soud je nutným předpokladem pro ochranu ostatních práv. Ačkoli je tento požadavek zakotven ve značném množství mezinárodních smluv, dochází i dnes k problémům s jeho naplňováním v praxi. Na to mj. upozorňuje i Rada Evropy, která z důvodu problematického dodržování tohoto požadavku v Evropě přijala roku 2016 akční plán na posílení soudní nezávislosti a nestrannosti.

Cílem této práce je analýza judikátů Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva týkajících se požadavku nezávislosti a nestrannosti soudu se zasazením do širšího mezinárodněprávního kontextu. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva ovlivňuje chápání pojetí lidských práv nejen v rámci Evropy jako takové, ale má též zásadní vliv na české právní prostředí.

Tato práce je rozdělena na tři části. První část je věnována základnímu pojetí nezávislého a nestranného soudu na základě mezinárodněprávních dokumentů závazné i nezávazné povahy. Důraz je kladen na analýzu nejpodstatnějších záruk, jejichž dodržování by mělo vést k reálně nezávislému a nestrannému soudnictví. Druhá část je více zaměřena na evropský právní kontinent, konkrétně na zakotvení práva na nezávislý a nestranný soud v rámci dokumentů Rady Evropy. Popsán je i základní přístup k tomuto požadavku ze strany Evropského soudu pro lidská práva. Část třetí je zaměřena na analýzu judikátů Velkého senátu Evropského

soudu pro lidská práva, které se blíže zaměřují na jednotlivé dílčí otázky nezávislosti a nestrannosti soudnictví. Poskytují též bližší pohled na přístup Evropského soudu pro lidská práva k nezávislosti a nestrannosti soudu jako takové.

Obecně lze říci, že přístup Evropského soudu pro lidská práva, resp. jeho Velkého senátu, je v souladu se základními požadavky popsány v první kapitole této práce. Nicméně i přesto může v určitých případech vzbuzovat kritické otázky.